

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ
ОСВІТИ

**ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНИХ НАВИЧОК ГОВОРІННЯ
МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ**

Кваліфікаційна робота (проект)
на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»

Виконала: студентка 2 курсу 261 М групи
Спеціальності 013 Початкова освіта
Освітньо-професійної (наукової)
програми Початкова освіта
Єфімчук Марина Андріївна

Керівник к. філол. н., доцент Валусєва І.В
Рецензент к. пед. н., доцент Цюпак І.М.

Херсон – 2020

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ ТА СКОРОЧЕНЬ.....	3
ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. Теоретичні концепції методичної освіти початкової школи	
1.1. Проблеми підготовки майбутніх учителів початкової школи...7	
1.2. Принцип навчання говоріння іноземною мовою.....11	
РОЗДІЛ 2. Методика формування навичок іншомовного говоріння майбутнього вчителя початкової школи	
2.1. Вправи та навчальні засоби, спрямовані на формування навичок іншомовного говоріння.....16	
2.2. Тестовий контроль готовності студентів до методичної компетентності під час навчання іншомовного говоріння.....19	
ВИСНОВКИ.....	36
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	39
ДОДАТКИ	
Додаток А.....	44
Додаток Б.....	46
Додаток В.....	48

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ ТА СКОРОЧЕНЬ

ЗВО – заклад вищої освіти

ІМ – іноземна мова

ВСТУП

У дипломній роботі розкривається дослідження психолого-педагогічних особливостей ефективного викладання іноземної мови, а саме говоріння майбутніх фахівців. Можливості майбутнього спеціаліста правильно спілкуватися іноземною мовою під час перенесення виконання певних професійних обов'язків залежить не тільки від добре розвинених навичок слухати, читати, але й говорити. Мовлення вважається важливою частиною комунікативної компетентності іноземної мови.

Викладання іноземних мов, психологічних аспектів взагалі та зокрема говоріння, було досліджено українськими та зарубіжними вченими. Але говорячи про психолого-педагогічні особливості професійної іноземної викладання мови у вищому навчальному закладі ми маємо зазначити, що проблема розвитку навички іноземного мовлення та звички майбутніх фахівців мають вивчатися та досліджуватися.

Актуальність дослідження. Актуальність проблеми методики формування компетентності майбутнього вчителя початкових класів під час навчання говоріння іноземною мовою зумовлюється низкою чинників. Як показує нам практика, для отримання кінцевого результату іншомовних навичок, тобто отримання професійного знання з іноземної мови, необхідно інтерпретувати модель фахівця як особистості, яка володіє визначеним набором компетентності.

Результати **аналізу наукової літератури** свідчить про те, що не бракувало спеціальних книг та статей спрямованих на інтерпретацію різних аспектів теоретичних підстав викладання іноземної мови для конкретного (у нашому випадку) професійного призначення. Викладання іншомовних аспектів, зокрема і мовлення, були досліджені

українськими та зарубіжними вченими, такими як В. В. Беляєв, О. М. Ветохов, Розі Таннер та Кетрін Грін, Леонтєв А. А., Зимня І. А. та ін.

Мета роботи - дослідити психолого-педагогічні особливості викладання іноземної мови, формування мовлення майбутніх фахівців з урахуванням особливостей професійної діяльності з іноземної мови, до яких будуть залучатися майбутні учителі.

Відповідно до мети були поставлені такі **завдання**:

- проаналізувати роль вчителя як керівника;
- визначити психолого-педагогічні, пізнавальні процеси в навчальній групі навчання іншомовного говоріння;
- визначити вміння презентувати та обґрунтувати використання професійно спрямованих проблем, що розвивають мовленнєві навички.

Об'єктом дослідження є процес професійної підготовки майбутнього вчителя початкової школи.

Предметом дослідження є формування навчально-педагогічного процесу майбутнього вчителя початкової школи під час навчання іноземної мови.

У дослідженні була використана система **методів**:

- теоретичний: філософська, психологічна, педагогічна та методична, мовна література;
- моделювання, синтез емпіричного матеріалу; узагальнення педагогічного досвіду;
- емпіричне: спостережливе - пряме, непряме, вставлене спостереження, вивчення результатів навчальної діяльності;
- діагностика - опитування, співбесіда, завдання тестування;
- експериментальне: встановлення, формування та контрольні етапи (фази), систематичний та якісний аналіз експериментальних даних (фактів), його графічна інтерпретація.

Гіпотеза дослідження полягає в тому, що процес формування іноземного мовлення буде комунікативна компетенція студентів ЗВУ дієвий, якщо:

- визначити інтерактивні методи навчання іноземної мови;
- забезпечити комунікативне мовленнєве спрямування процесу викладання іноземної мови;
- розробити модель формування іноземної комунікативної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови.

Наукова новизна одержаних результатів. У роботі запропоновані основні компетентності вчителів початкової школи та інноваційні методи під час навчання іноземної мови.

Апробація роботи. Матеріали дослідження було висвітлено у статті «Формування іншомовних навичок говоріння майбутнього вчителя початкових класів» в альманасі «Магістерські студії».

Структура роботи. Дослідження складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

РОЗДІЛ 1.

РОЗРОБКА КОНЦЕПЦІЇ МЕТОДИЧНОЇ ОСВІТИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

1.1. Проблеми підготовки майбутніх вчителів початкової школи.

Проблема формування майбутнього вчителя початкової школи завжди була актуальною для розгляду та вивчення, визначення компетентності та готовності студента до освітньої діяльності. Існують певні чинники та вимоги, яких повинен дотримуватися майбутній вчитель, щоб у подальшому він міг знаходити рішення у будь-яких складних задачах, використовувати креативні та творчі підходи до навчального та виховного процесу [7, с 4].

Аналіз наукових досліджень доводить, що проблема, яка розглядається, була досліджувана такими вченими, як: Н. Бібік, Л. Бірюк, О. Будник, М. Вашуленко, В. Давидова, Л.Коваль, Л. Пермінова, О. Савченко, С. Скворцова, Л. Хомич, Ю. Шаповал, В. Шпак та інші. Ці роботи вказують на закономірності та принципи професійної підготовки майбутнього вчителя початкових класів, визначають педагогічні умови формування готовності майбутнього вчителя початкових класів до особистісно-орієнтованого навчання школярів молодшого шкільного віку.

Передбачається один із можливих шляхів вдосконалення навчального процесу «Впровадження інноваційних методів навчання, створення навчальних закладів нових тип». Але ми вважаємо, що між потребами модернізації все ще існує суперечність сучасної початкової освіти на основі інновацій та недостатнього рівня готовності вчителів початкової школи до інноваційної діяльності.

Навчання у вищому навчальному закладі має бути орієнтоване на зміцнення фундаментальної, дидактичної та методичної освіти, наближення навчального процесу до творчої професійної діяльності,

спрямованої на формування особистості вчителя, якості якого відповідали б сучасним вимогам та забезпечували успіх педагогічної діяльності. Тому необхідно забезпечити якісну дидактичну та методичну підготовку майбутнього викладача, який може розумно вибирати методи, прийоми, засоби, форми організації навчання відповідно до особливостей учнів у класі; який здатний впроваджувати новітні методи і технології освітніх галузей у навчальний процес.

Процес оптимізації та інтенсифікації підготовки майбутнього вчителя складається з інноваційного освітнього середовища для вищих педагогічних закладів, його спрямованості на тотальне поєднання наукової та навчальної роботи студентів, найближчого підходу навчального процесу до творчої діяльності. Формування такої особистості є риси, які забезпечували б успішне втілення в професію вчителя. Треба створити новий підхід до навчання організації навчальних, дослідницьких, ігрових, моделюючих діяльностей, активний обмін ідеями, творча дискусія. Це надзвичайно важливо в педагогічних університетах, які забезпечують таку освітню та наукову атмосферу, що сприяла би використанню набутих знань та досвід у різних ситуаціях, запровадити рольове та імітаційне моделювання, творчий пошук [68, с 214].

Сучасний студент педагогічного університету повинен вільно орієнтуватися у педагогічній інновації, вміти використовувати засоби інформаційних та комунікаційних технологій, щоб глибоко зрозуміти потреби та умови функціонування первинної освіти. Такий підхід до професійного навчання дозволить молодому вчителю відчувати себе впевнено у професійній діяльності, швидше адаптуватися до умов сучасної школи, вирішувати успішно завдання навчальної роботи, вміти вивчати особистісні якості, особливості студентів, визначити оптимальні умови педагогічного впливу, проаналізувати результати власної діяльності тощо.

Процес модернізації системи підготовки вчителів початкових класів передбачає:

- складання оптимальних педагогічних умов;
- узгодження навчального процесу за принципом діалогу, партнерство та орієнтація на розвиток особистісних та професійних якостей учнів;
- створення ситуації успіху в навчальній діяльності;
- активізація учнів до імпульсивних мотивів творчого самовираження;
- раціональне використання традиційних та інноваційних навчальних технологій, сучасні методи виховання;
- розробка комплексу діагностичних методів академічних успіхів студентів.

Узагальнюючи інформацію, згадану вище, варто зазначити, що стратегічні завдання країни вищі педагогічні заклади включають: підготовку компетентного професіонала, яка здатний діяти ефективно віддалятися від навчальних ситуацій, самостійно вирішувати типові та проблемні завдання, професійна діяльність, застосовувати проблемні, евристичні, дослідницькі методи навчання, вміти створити навчальний та проблемний діалог, спонукати учнів до обміну думками та враженнями вільно, формувати критичне мислення та творчі здібності школярів. Тому необхідно створити таке освітнє та наукове середовище, де студенти хотіли б самостійно моделювати, конструювати, досліджувати, складати освітні проекти.

Комунікативні та творчі якості особистості можна розглядати як єдність та своєрідність пізнавального, емоційного та мовного особливостей, які формуються на основі соціального інтелекту, презентуючи знання культури, соціальних відносин, традицій як традицій, так і показано в комунікативні навички (комунікативна

компетентність) та вміння розуміти відносини та почуття людей (співпереживання).

Комунікативна творчість - це здатність адаптувати оптимізацію власної комунікативної поведінки стосовно мінливих ситуацій спілкування та діяльності (Є. В. Цуканова). Він знаходиться в основному у трьох основних сферах:

- 1) контекстуальні характеристики спілкування (підхід до комунікативного контексту суб'єкту господарювання, якщо взагалі комунікація спрямована на організацію та здійснення спільної діяльності);
- 2) функціональна спрямованість спілкування (підтримка контактів, взаємодія координація, взаємна корекція дій, обмін інформацією, перерозподіл функцій);
- 3) оперативні методи взаємодії (тимчасова організація комунікативного процесу, оновлення засобів спілкування).

Важливими орієнтирами творчої комунікативної діяльності є такі цілі: встановлення контактів між учасниками діалогу; обмін повідомлення, думки, плани, рішення; мотивація діяльності партнера в спілкування, спрямоване на виконання взаємовигідних дій; координація організації спільної діяльності; розуміння сенсу про наміри, установки партнера у спілкуванні; вплив на емоції, рішення, думки; віра у партнера; вирішення конфліктів .

Все це вимагає вирішення наступних суперечностей:

- на соціально-педагогічному рівні - між високим суспільним значенням розвиток комунікативної творчості у майбутніх вчителів початкових класів недостатній до вирішення цього питання в системі вищої освіти;
- на науково-теоретичному рівні - між потребою теоретичного обґрунтування розвитку комунікативної творчості майбутніх вчителів початкових класів та недостатня кількість готовності цього аспекту професійної підготовки;

- на науково-методичному рівні - між високим потенціалом процесу розвитку комунікативної творчості майбутніх вчителів початкових класів та недостатня готовність навчально-методичного забезпечення вивченого процесу.

Таким чином, конкретизація наукових ідей підтримання комунікативної творчості та готовність до освітньої діяльності майбутніх вчителів початкових класів, розвиток її діагностики, ідентифікація відповідних педагогічних умов та проектування ефективної технології їх створення потрібно. Все це сприятиме засвоєнню основних складових професійної діяльності - важливий компонент у системі підготовки майбутнього вчителів початкових класів, явища різнобічного та вимогливого вивчення як внутрішніх, так і зовнішніх аспектів в освітній галузі [66, с 189].

1.2. Принцип навчання говоріння іноземною мовою

Професійна компетентність - одна із основних цілей навчання в педагогічному вузі і на курсах підвищення кваліфікації викладачів мови. Існують наступні види компетенції: мовна компетентність - дає уявлення про систему мови і про вміння нею користуватися для розуміння мови інших людей, вираження власних думок (в усній і письмовій формі), а також аналізу мови учнів з точки зору її відповідності нормам вивчається; мовна та комунікативна компетентності – забезпечують здатність користуватися мовою як засобом спілкування в різних його сферах і в різних ситуаціях; методична компетентність - здатність користуватися мовою в професійних цілях, навчати мови [1, с 230].

Професійна компетентність викладача досягається завдяки до формування цілісного образу цієї діяльності у його свідомості, завдяки якому забезпечуються системо-утворюючі педагогічні дії, основними серед яких є наступні три:

- проектування змісту лінгвістичних дисциплін за темою основи співвідношення освітнього стандарту вищої професійної освіти та реальної ситуації розвитку студентів та реалізації індивідуального потенціалу;
- реалізація різних моделей оволодіння соціокультурним досвідом - відтворення, орієнтована дія (алгоритм, регулятор), співтворчість з викладачем, самостійне створення нових знань, досвіду та видобуток «живих знань», рефлексія власного досвіду та побудови життєвих диспозицій;
- постановка учнів на позицію суб'єктів навчально-виховного процесу з орієнтацією на найповніший прояв суб'єктивності з урахуванням вікового та соціального становища учасників навчального процесу [68, с 323].

Учитель англійської мови початкової школи покликаний вирішувати завдання, пов'язані з мотивацією вивчення молодшими школярами англійської мови, комунікацією англійською мовою, розвитком педагогічно-пізнавальних процесів та емоційно-вольових якостей особистості учня, формуванням навчальної діяльності в оволодінні англійською мовою. Для вирішення цих завдань учителю необхідні базові знання та вміння з англійської мови і методика її навчання [11, с 2].

Навчаючись іноземної мови, учні отримують нові засоби вираження змісту думок, у них розвивається здібність до розуміння іншомовних текстів при аудіюванні та читанні. Зміст мовлення виражено у словах, тому вивчити іноземну мову — це значить перш за все оволодіти необхідним запасом слів, щоб називати ними предмети, дії, стан [1, с 288].

Моделювання - це модель вивчення мови, яка дозволяє студентам висловлювати думки у груповій обстановці. Це пов'язано з рольовою

грою, але в моделюванні учні зберігають власні персони і не вимагають, щоб претендувати на когось іншого [70, с 53].

Ця особливість моделювання підвищує самостійність, мотивацію учнів та знижує їх рівень тривожності, оскільки вони взаємодіють невеликою групою, а не перед усією аудиторією. Є й інші способи, в якому може бути змінено середовище навчання:

- чорно-білі дошки можуть бути адаптовані до схожих на офісні дошки;
- столи можуть бути згруповані або розділені для імітації робочих станцій;
- плакати / наочні посібники, чітко пов'язані з коледжем, можуть бути зняті і замінені на більш відповідні матеріали, пов'язані з роботою;
- радіо має відтворюватись, бажано мовою перекладу, або музика;
- телефон / факси / комп'ютери повинні бути присутніми [69, с 3].

Як сучасне педагогічне явище, рольова гра не є суттєвою інноваційною технологією, вона є і метою, і засобом навчання іноземної мови. Рольова гра може використовуватися при навчанні іноземної мови студентів різних вікових категорій. Ігрова ситуація, створена в рамках навчального процесу, забезпечує особистісну-пізнавальну діяльність учнів.

Це завжди було в центрі уваги вітчизняних науковців: Н. М. Бібик, М.С. Вашуленко, О.І. Локшина, О.В. Онопрієнко, О.В. Овчарук, Т.К. Полонська, О.І. Пометун, В. Г. Редько, О.Я. Савченко, С.Є. Трубачова та ін. Більшість робіт цих дослідників присвячені формуванню в учнів предметних компетентностей початкової школи, тоді як новий Державний стандарт початкової освіти та Типова навчальна програма для загальної середньої освіти спрямована на досягнення як предметних, так і ключових компетентностей.

4. Рівний обмін та взаємна потреба: остання причина для того, щоб ви вивчали мову, це пов'язано з символічним повідомленням.

Мовлення діалогу - це процес комунікативної взаємодії двох або більше учасників спілкування. У межах мовного акту кожен учасник виступає як слухач і оратор. Серед комунікативних функцій мовлення діалогу є запит інформації - інформаційне повідомлення; пропозиція (запит, наказ, порада) - прийняття чи неприйняття запропонованого; обмін припущеннями, думками, враженнями; взаємне переконання; аргументи. Діалог передбачає візуальне сприйняття співрозмовника та певну неповноту висловлювання, які завершуються імітаціями, жестами, зоровим контактом тощо.

Серед компонентів комунікативних ситуацій є учасники спілкування та їх відносини (суб'єкти спілкування); об'єкти (теми) бесіди; відносини суб'єкта чи предметів до теми розмови та умов мовленнєвого акту. Справжній діалог містить зауваження, захоплення та розчарування, які надають емоційне забарвлення. Виступ у діалозі може бути спонтанним, чого не можна планувати заздалегідь. Обмін репліками відбувається і передбачає непередбаченість мовленнєвих актів; йому потрібен високий рівень автоматизму та готовність використовувати мовленнєвий матеріал. Обмін репліками не може бути без взаєморозуміння, він забезпечує хороші навички слухання та мовлення, необхідні співрозмовникам, ініціативі та мовленнєвій діяльності [41, с 84].

Будь-який діалог складається з окремих взаємопов'язаних висловлювань, тобто реплік. Зауваження - це висловлювання або дія вимови, або висловлення чогось вголос, межею яких є зміна співрозмовника. Зауваження - це перший елемент діалогу. Зауваження може складатися з однієї або декількох фраз. Єдність діалогу - це одиниця навчання мовлення діалогу. Зауваження про єдність діалогу - це завжди ініціатива, воно називається зауваженням - спонуканням чи

провідним зауваженням. Друге зауваження може бути реактивним чи реактивно-ініціативним [32, с 113].

Хоча вільне володіння другою мовою давно визнано головним компонентом володіння мовою, воно ніколи не було чітко визначеним. Було показано, що плавність - це складне явище, що має безліч відповідних факторів, і було висловлено припущення, що його можна краще розділити на різні поняття, такі як когнітивна плавність та плавність висловлювання [63, с 52].

РОЗДІЛ 2.

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОГО ГОВОРІННЯ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ

2.1. Вправи та навчальні засоби спрямовані на формування говоріння

Деякі труднощі виникають при навчанні говорінню іноземною мовою, особливо проблеми, з якими стикаються студенти та вчителі на середній фазі навчання. Ми бачимо наявність цих проблем як в монологічному, так і в діалогічному плані мовлення, де останнє викликає більший ступінь труднощів. Однак головне завдання вчителя полягає у створенні комфортної атмосфери на уроці, в якому знаходяться учні, готові ризикувати та експериментувати з мовою. Наприклад, гра «Вгадай, що я». Ця вправа корисна для запам'ятовування нових слів і навчання навичкам опису предметів іноземною мовою, а також формулюванню питання. Ця гра працює таким чином, що вчитель заздалегідь пише слова на картки. Один студент із групи дістає картку зі словом і описує предмет, інші учні намагаються відгадати, ставлячи додаткові запитання. Всі інтерактивні уроки або завдання чудово знімають "мовний бар'єр", коли студенти на практиці застосовують знання, наприклад, складаючи діалоги або граючи роль у грі [27, с 74].

Корисно починати або закінчувати вправи для читання чи граматики з усного мовлення, вступ або відповіді на запитання, які допомагають вдосконалити мовленнєві навички. Попереднє читання тексту може бути роздумом над темою, її актуальністю. Граматичне завдання - міркуючи про область застосування досліджуваних структур.

Репродуктивні вправи включають: переказ, вибіркову презентацію, переклад та театралізація. Переказ є найбільш типовою формою репродуктивної комунікативної вправи, він широко використовується на

уроках іноземної мови, але в той же час це не така проста форма роботи [62, с 25].

Загалом методологічні підходи у викладання іноземної мови поділяються на пасивні, активні та інтерактивні методи. Пасивні методи ставлять вчителя в центр навчального процесу. Він виконує найактивнішу роль, а учні, які навчаються, пасивні. Контроль виконується способами запитань, контрольної роботи, тести тощо. Термін «Інтерактив» має досить неоднозначне значення, оскільки це походить від слова «взаємодіяти», де «Інтер» означає взаємне, а «актив» - дія.

Веб-квести. Веб-квести привертали увагу з боку вчених і дослідників щодо викладання іноземних мов. Веб-квест розглядається як завдання або проект, орієнтований на проблеми, що передбачає використання Інтернет - ресурсів для пошуку рішення.

Ще в перші дні Інтернету, Берні Додж розпочав розробку Веб-квесту в Університеті штату Сан-Дієго, на допомогу вчителі інтегрують силу Інтернету з навчанням студентів. Це став поворотний момент у процесі поширення Інтернету серед звичайних користувачів [72, с 98].

Професор Додж запропонував конкретну класифікацію Веб-квесту на основі наступних критерій:

- відповідно до реалізації вони розрізняють короткий і довгий період Веб-квест;
- за участю суб'єкта є моноквести (зроблені в зв'язок лише з одним предметом) і інтерпредмет (ті, що зроблені у зв'язку з більше одного предмета);
- відповідно до типів завдань, якими передбачається зробити учасниками [72, с 104].

Веб-квести мають одну характеристику особливість - вони в основному універсальні і багатофункціональні. Вони могли б мати різні теми, а також можуть бути адаптовані до різних рівнів мови. Це

може досягатися належним вибором інформаційних ресурсів та завдання. Однак усі квести мають три постійні етапи:

1. Командний етап. Студенти ознайомлюються з основними поняттями відповідно до обраної теми. Вчитель вводить головні технічні пристрої та веб-ресурси, які знадобяться для проекту. Важливо переконатися, що всі студенти знайомі з інструменти, які слід використовувати у своїй роботі.

2. Рольовий етап. Кожен студент грає певну призначену роль для досягнення якогось загального результату для команди. Веб-квести не передбачають будь-яке змагання між учасниками команди. Результат та його якість є першочергове значення. Всі учасники об'єднані мотивацією досягти найкращих результатів принципами взаємодопомоги та підтримки.

3. Заключний етап. Студенти надають презентацію проекту, журі підраховує кількість балів, а робота оцінюється та обговорюється [71, с 36].

Тематичні дослідження на уроках іноземних мов у вищих навчальних закладах є найбільш поширеними типами навчання, оскільки вони не тільки спрямовані на комунікацію, але й служать для них навчанням монологічного та діалогічного мовлення при вивченні граматики та лексики.

Метод тематичного дослідження зазвичай включає три етапи:

- індивідуальна підготовка;
- обговорення в малій групі;
- обговорення у великій групі чи класі [70, с 32].

Хоча і ведучий, і студент починають з однієї і тієї ж інформації, їх ролі неоднакові. Надзвичайно важливо, щоб тематичні дослідження були добре підготовлені заздалегідь, щоб кожен студент знав, яка його роль. Наступний процес, що базується на справах, може бути

використаний, щоб допомогти студентам якнайкраще використати справи:

1) Визначити факти справи. Щоб зрозуміти ситуацію, описану в тематичному дослідженні, необхідно прочитати її кілька разів. Перше читання справи може бути легким, щоб отримати широке уявлення про історію;

2) Визначити суть проблеми. Студент також повинен глибоко зрозуміти ситуацію справи шляхом детального аналізу справи. Під час процесу аналізу справи він / вона повинен спробувати визначити головних дійових осіб у дослідженні справи (організації, групи чи особи, описані у справі). Студент також повинен мати на увазі, що в тематичному дослідженні подається різного роду інформація;

3) Генерувати можливий напрямок дій або оцінювати та пропонувати низку можливих рішень;

4) Оцінити сильні, слабкі сторони, можливості та загрози для кожного напрямку дій;

5) прийняти рішення щодо задовільного або принаймні дієвого плану дій [73, с 48].

Вибираючи справу, вчитель повинен враховувати наступні кроки:

- визначити чіткі цілі навчання;
- знати своїх учнів;
- зрозуміти, як поняття справи вкладаються в загальну концепційну карту курсу чи підрозділу;
- вибрати найкращу стратегію використання матеріалів справи [74, с 67].

2.2. Тестовий контроль готовності студентів до методичної компетенції під час навчання говоріння

Цілі і завдання кожної форми навчання сформульовано через студента, який набуває декларативних і процедурних методичних знань та оволодіває методичними навичками.

Експеримент проводився на базі Херсонського державного університету з курсу «Методика навчання іноземної мови», 321 група, спеціальність 013 «Початкова освіта»

Лекція на тему: «Характеристика діалогічного та монологічного мовлення»

Мета вивчення – мати уяву про загальну характеристику іншомовного говоріння, набути знання про діалогічне та монологічне мовлення: зміст, етапи та вправи для навчання.

Основні поняття: діалогічне та монологічне спілкування, комунікативні тактики (підходи), комунікативні стратегії, комунікативні структури діалогу.

Зміст лекції

1. Характеристика, структура та якості говоріння іноземною мовою.
2. Порівняння характеристики діалогічного та монологічного мовлення.
3. Функції, типи, структура та труднощі оволодіння діалогічним мовленням.
4. Функції, типи, структура та труднощі оволодінням монологічним мовленням
5. Система вправ та етапи навчання монологічного мовлення.

Функціональні типи діалогів

- Діалог-розпитування (одно-/двостороння ініціатива ведення бесіди)
- Діалог-домовленість
- Діалог-обмін враженнями/думками (двостороння ініціатива ведення бесіди)
- Діалог-обговорення/дискусія

Зразки тез лекції в таблицях особливості діалогічного мовлення

Комунікативні особливості	Психологічні особливості	Мовні особливості
Запит -	Вмотивованість	Еліптичність (неповні

повідомлення інформації		репліки) - Would you like a meat sandwich or a cheese sandwich? - A cheese sandwich, please.
Пропозиція - (не)прийняття	Зверненість	Наявність «готових» мовленнєвих одиниць (кліше): Excuse me! Thanks a lot.
Обмін судженнями/ думками/ враженнями	Ситуативність («Іде!»)	Наявність слів-заповнювачів пауз: well, well now, you know, let me see, look here, I say.
Взаємопереконання /обґрунтування точки зору	Емоційна забарвленість. Спонтанність	Наявність стягнених форм: I've; They're; You're; Where's; It's.
Комунікативні функції	Двосторонній характер	

Етапи навчання діалогічного мовлення

0	I	II	III
Мета - оволодіння			
реплікуванням	умінням вести мікродіалог	діалогічними єдностями	вмінням вести діалоги різних типів

Етапи навчання діалогічного мовлення

Комунікативні	Психологічні	Мовні особливості
---------------	--------------	-------------------

особливості	особливості	
Інформативна функція	Однонаправленість	Структурна завершеність речень
Впливова функція	Зв'язність (думки, мовлення)	Наявність мовних засобів міжфразового зв'язку: адвербіалій - часу і послідовності (later, then, after, that); - причин і наслідку (why, that's why, so, at first, firstly, in the second place, secondly, so that, though); усно мовленнєвих формул - початку, продовження, закінчення висловлювання (to begin with, well, I'd like to tell you, this, let's live it at that, that reminds me, by the way, speaking of); - вираження ставлення мовця до висловлювання (to my mind, there is no doubt, it's quite clear, I am not sure, people say, therefore, that's why, because of that, in short).
Експресивна функція	Тематичність	Відносна повнота висловлювання
Розважальна функція	Контекстуальність	Розгорнутість

Ритуально- культурна функція	Відносно безперервний спосіб мовлення	Досить складний синтаксис
Комунікативні функції	Послідовність і логічність	Різноструктурність фраз

Мовні особливості типів монологічних висловлювань

Монолог-опис	Монолог-розповідь		Монолог-міркування
	Монолог- оповідь	Монолог- повідомленн я	Монолог- переконання
Констатуючий тип	Динамічний тип		

Переважне використання

- простих і складносурядних речень з переліково- приєднувальним і послідовно- приєднувальним зв'язком;	- простих і складнопідрядних речень з підрядними часу; - сполучників, Сполучникових прислівників і	- складнопідрядних речень з підрядними причини і наслідку, підрядними означальними і додатковими; - інфінітивних зворотів.
- граматичних структур зі зворотом There is (are);	адвербіалій when, since, one day, then, the other day, in the afternoon, yesterday, first, after that;	
- видо-часових форм Present Continuous, Present Indefinite, Past Indefinite.	- видо-часових форм Past	

	<p>Indefinite (про минулі події), Past Perfect, Present Indefinite (прозвичні події), Future Indefinite (про майбутні події);</p> <p>- для монологу-повідомлення - Present Indefinite та Present Perfect.</p>	
--	---	--

Типи та види вправ для навчання діалогічного мовлення

Умовно-комунікативні рецептивно-репродуктивні та репродуктивні:	Умовно-комунікативні рецептивно-продуктивні:	Комунікативні рецептивно-продуктивні з використанням штучно створених опор:	Комунікативні рецептивно-продуктивні з використанням природних опор:
- імітативні, - підстановчі, - відповідь - запитання, - відповіді на запит інформації.	- аудіювання мікродіалогу, - обмін репліками.	- аудіювання мікродіалогу, - бесіда в опорі на: а) мікродіалог - підстановчу таблицю, б) структурно-мовленнєву	для створення різних функціональних типів діалогу.

		схему мікродіалогу, в) функціональну схему мікродіалогу.	
--	--	---	--

Етапи навчання монологічного мовлення

I	II	III
---	----	-----

Мета - оволодіння вмінням

об'єднувати зразки мовлення понадфразову єдність	висловлюватися на понадфразовому рівні	висловлюватися на текстовому рівні
---	---	---------------------------------------

Типи та види вправ для навчання монологічного мовлення

Не комунікативні репродуктивні та умовно-комунікативні продуктивні: - на приєднання, на об'єднання, - на розширення, - на складання речень.	Комунікативні продуктивні вправи з використанням штучно створених опор (підстановча таблиця відкритого/закритого типу, структурно- мовленнєва схема, логіко-синтаксична схема, денотатна карта, план, ключові слова, вербально-зображальна	Комунікативні репродуктивні з використанням природних опор: - на переказ, - на створення різних функціональних типів монологу.
---	---	---

	опора, зображальна опора) на об'єднання різно(одно) структурних зразків мовлення.	
--	---	--

Базова термінологія

Діалогічне мовлення	interactional / dialogue speech
Монологічне мовлення	transactional speech
Уміння діалогічного мовлення	interactional skills
Уміння монологічного мовлення	transactional skills
Діалог	dialogue
Монолог	monologue
Діалогічна єдність	dialogical unit
Мовленнєвий зразок	pharse

Питання для опрацювання:

1. Характеристики іншомовного говоріння.

- Конспект лекції.
 - Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник.- К.: Ленвіт, 2002.- С. 142-186.
 - Рогова Г.В., Верещагіна И.Н. Методика обучения английскому языку на начальном этапе в общеобразовательных учреждениях: Пособие для учителей и студентов педвузов.- 3-є изд.- М.: Просвещение, 2000.-С. 132-137.
 - Бабенко Т.В. Teaching to Speak // Бабенко Т.В. Навчання англійської мови в початковій школі: Навчальний посібник. - Львів: НЛУ ім. І. Франка, 2002. - С.77-89.
 - Методика обучения иностранным языкам в начальной и основной

общеобразовательной школе: Учебное пособие для студентов педагогических колледжей / Под ред. В.М.Филатова. - Ростов н/Д: Феникс, 2004.-С. 258-262.

Опрацюйте вказані джерела. Закріпіть і поглибте свої знання щодо базової термінології з теми та характеристик говоріння (структури, психофізіологічних механізмів, труднощів).

2. Структура мовленнєвої компетенції в іншомовному говоріння для учнів початкової школи.

- Програми для загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов. Іноземна мова. 2-12 класи. 5-12 класи (2-га іноземна мова). - К.: Перун, Ірпінь, 2005. - С.20- 21,30-31,40-41.

- Коммуникативно-речевое развитие учащихся в начальной школе (устные формы общения) // Программно-методические материалы. Иностранные языки для школ и классов с углубленным изучением английского, немецкого, французского, испанского языков. Начальная школа. - 3-е изд., стереотип. - М.: Дрофа, 2000. - С. 14-18.

- Программно-методические материалы. Иностранные языки для общеобразовательных учебных заведений. Начальная школа. - 4-е изд., стереотип. - М.: Дрофа, 2001. - С. 104-113.

- Методика обучения иностранным языкам в начальной и основной общеобразовательной школе: Учебное пособие для студентов педагогических колледжей / Под ред. В.М.Філатова. - Ростов н/Д: Феникс, 2004. - С. 262-263.

А. Опрацюйте вказані джерела. Ознайомтесь з тематикою ситуативного спілкування молодших школярів, мовленнєвими функціями та засобами їх вираження. Заповнивши таблицю, проаналізуйте динаміку розвитку вмінь у монологічному та діалогічному мовленні молодших школярів.

Клас	Тематика	Мовленнєві	Засоби	Вміння
------	----------	------------	--------	--------

	ситуативного спілкування	функції	вираження		
2-ий				ММ	ДМ
3-ий					
4-ий					

- Рогова Г.В., Верещагина И.Н. Методика обучения английскому языку на начальном этапе в общеобразовательных учреждениях: Пособие для учителей и студентов педвузов.- 3-е изд.- М.: Просвещение, 2000.-С. 137-146.

3. Технологія навчання говоріння учнів початкової школи.

- Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. - К.: Ленвіт, 2002.- С. 156-167,173-187.

- Роман С.В. Методика навчання англійської мови к початковій школі: Навчальний посібник. - К.:Ленвіт, 2005. - С. 62-163.

- Методика обучения иностранным языкам в начальной и основной общеобразовательной школе: Учебное пособие для студентов педагогических колледжей / Под ред. В.М.Филатова. - Ростов н/Д: Феникс, 2004. - С. 263-273.

Практичне заняття №1

Мета - перевірити рівень набутих на лекції та в ході самостійної роботи методичних знань.

Завдання:

- продемонструвати рівень «індивідуальних» набутих методичних знань;
- уточнити та конкретизувати «нечіткі/розмиті» методичні знання;
- виявити прогалини в методичних знаннях для їх усунення.

Питання для усного опитування формуються у відповідності з планом Самостійної роботи № 1. При цьому низка питань, зокрема, щодо етапів навчання діалогічного і монологічного мовлення, цілей вправ, опор для навчання діалогу і монологу тощо, передбачає

ілюстрування студентами своєї відповіді прикладами дібраних із джерел вправ, демонстрацію опор тощо.

Фрагмент уроку з навчання діалогічного мовлення молодших школярів за темою “Wild and Domestic Animals”

Цілі:

- практична - навчити учнів вести діалог-розпитування;
- освітня - ознайомити учнів з творами для дітей англійського письменника Дж.Р.Кіплінга (1865-1936).

Т: Чи чули ви про допитливе Слоненя, відважного мангуста Ріккі-Тіккі-Тавві, Кішку, яка гуляла сама по собі, про „Жабеня”-Мауглі? Так, дивились мультфільми. А хто автор усіх цих персонажів? Англійський письменник Джозеф Редьярд Кіплінг, лауреат Нобелівської премії 1907-го року. Дев'ять університетів світу обрали його почесним доктором різних наук. Почитайте його „Казки просто так!” („От так казки!”) і „Книгу джунглів” та порівняйте їхні сюжети з мультфільмами. Уявіть собі, що Джозеф Редьярд Кіплінг прийшов до нас на урок, тема якого “Wild and domestic animals”.

Етап 0. Реплікування

Мета: вчити учнів вживати різні види реплік

Приєм 1 – імітативна вправа.

Teacher (Т від імені Дж.Р.Кіплінга): Назвавши тварину, я віднесу її до диких чи домашніх тварин. Погодьтеся зі мною, якщо я маю рацію.

Т. :A dog is a domestic animal.

Pls.: A dog is a domestic animal.

Т.і A lion is a wild animal.

Pls.: A lion is a wild animal. Etc.

Приєм 2 - підстановча вправа

Т. (від імені Дж.Р.Кіплінга): Я назву свою улюблену тварину. My favourite animal is an elephant. Name your favourite animal.

Pis.: My favourite animal is...

Прийом 3 - вправа „відповідь - запитання”.

T.(від імені Дж.Р.Кіплінга): Спробуйте відтворити запитання, почувши на нього відповідь. A lion is yellow.

Pls.: What colour is a lion?

T: Monkeys eat bananas.

Pls.: What do monkeys eat?

T: They can talk.

Pls.: Who can talk?

T: They live in Australia.

Pls.: Where do they live? Etc.

Прийом 4 - вправа „відповідь на запит інформації”

T. (від імені Дж.Р.Кіплінга): What colour is each of these animals? (на малюнку зображені різні тварини).

What does each of these animals eat?

What can each of these animals do?

Where does each of these animals live? Etc. .

Етап I. Оволодіння діалогічними єдностями

Мета: вчити учнів ставити запитання і відповідати на запитання

Прийом 1 - аудіювання мікродіалогу.

T: Послухайте розмову директора Космозоо професора Селезньовата його доньки Аліси з капітанами Кімом і Бураном після їх повернення з інших планет галактики. Яку тварину зустріли капітани на Третій планеті?

Captains: How do you do, Professor?

Professor: How do you do, Captains?

Alice: How do you do, Captains?

Captains: How do you do, Alice? We have just returned from the Third Planet.

Professor: Did you see some exotic animal?

Captains: Yes. But we don't know its name.

Alice: What can this animal do?

Captains: It can count.

Alice: What's its colour?

Captains: It is violet.

Alice: What does this animal eat?

Captains: It eats fruits and vegetables.

Professor: Good! I'll fly to the Third Planet.

Captains: Good luck!

Приєм 2 - обмін репліками

I: Мультфільм „Таємниця Третьої планети” перекладають на англійську мову, щоб його змогли побачити ваші англійські ровесники. Вас запросили його озвучити.

Працюйте в мікрогрупах по 4 особи: професор Селезньов (Professor), Аліса (Alice), капітани (Captains) Кім і Буран.

Етап II. Оволодіння мікродіалогом

Мета: вчити учнів вести мікродіалог-розпитування

Приєм 1 – аудіювання мікродіалогу.

T: Michael and Jane are playing a game “Guess the animal”. Вони ставлять один одному запитання, не називаючи тварину. Хто найшвидше назве її, той виграв. А як швидко ви впізнаєте тварину?

Michael (M.): Is it a wild or a domestic animal?

Jane (J.): It's a wild animal.

M.: What's its colour?

J.: It's yellow.

M.: What does it eat?

J.: It eats meat.

M.: What head and neck does it have?

J.: It has a long hair around its neck.

M.: It's a lion.

J.: You are right. It's a king of animals.

T.: А за якими ознаками ви впізнали, що це лев? It has a long hair around its neck.

Yes, it's the main lion's feature. It's a king of animals. It has a long hair around its neck. Ось і вийшла загадка про лева.

Прийом 2 - бесіда в опорі на структурно-мовленнєву схему мікродіалогу

T: Let's play the game "Guess the animal". Працюйте в парах: один описує тварину, другий, ставлячи запитання за схемою, намагається відгадати її назву.

Етап III. Оволодіння діалогом

Мета: вчити учнів вести діалог-розпитування

Прийом - рольова гра.

Варіанти ролей учня 1 (Р 1) : директор Космозоо / космоцирку / зоомагазину

T: Ти - відвідувач міжнародної експозиції „World Animals" і хочеш придбати для свого Космозоо/космоцирку/зоомагазину яку-небудь тваринку. Розпитай якомога детальніше продавця-консультанта про тваринку, яку ти хочеш придбати.

Роль учня 2 (Р 2): продавець-консультант

T.: Ти - продавець-консультант міжнародної експозиції „World Animals”. Задовольни цікавість відвідувача експозиції щодо тваринки, яку він/вона хоче придбати.

4. Укладання фрагментів уроків з навчання молодших школярів монологічного і діалогічного мовлення (до практичного заняття № 2).

За власним уподобанням оберіть один із чинних підручників чи посібників для початкової школи. У межах однієї з тем ситуативного спілкування, окреслених у чинній програмі з англійської мови (2005), укладіть аналогічні фрагменти уроків з навчання молодших школярів монологічного і діалогічного мовлення. Акцентуйте увагу на

функціональних типах монологу/діалогу, навчальних прийомах та опорах, які стимулюють висловлювання учнів.

У наведених нижче джерелах ознайомтесь з прикладами вправ для навчання молодших школярів говоріння з опорами для стимулювання усних висловлювань учнів.

- Бігич О.Б. Тема „Animals and Birds” на уроці та в позакласній роботі на початковому ступені навчання англійської мови: Посібник для вчителів. - К.: Ленвіт, 2000. - С.32-34.

- Петренко О.П. У пошуках творчих ідей для навчання англійської мови впочатковій школі // Іноземні мови. - 2000. - № 4. - С.44.

Письмово оформіть укладені фрагменти уроку. Будьте готові в ролі вчителя провести їх на практичному занятті № 2

Рекомендації щодо поліпшення фрагменту уроку:

- Поліпшення методичних прийомів навчання;
- Забезпечення вмотивованості й мовленнєвої спрямованості вправ;
- Раціональне використання опор;
- Поліпшення мовленнєвої поведінки студента – «вчителя»;

Додаткова література до модуля «Методика навчання говоріння іноземною мовою»

1. Бігич О.Б. Комунікативний розвиток молодшого школяра у сфері рідної мови // Мова, освіта, культура: наукові парадигми і сучасний світ: Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО КНЛУ Б^иарах-УПІ. Філологія. Педагогіка. Психологія. - К.: Вид.центр КНЛУ, 2002. - Вип. 6. -С. 391-396 с.

2. Должникова С.А. Дидактические условия обучения невербальным средствам общения на уроке иностранного языка в начальной школе: Дис....канд. пед. наук: 13.00.01/Липецк, 2000. - 181 с.

3. Коломгнова О.О. Зміст агрокультурного аспекту навчання англійської мови у

початковій школі // Іноземні мови. - 2004. - № 2. - С. 50-53с.

4. Коломгнова О.О. Методика формування соціокультурної компетенції учнів

молодшого шкільного віку в процесі навчання усного англомовного спілкування: Автореф. дис...канд. пед. наук: 13.00.02. - К., 1999. -16 с.

Отримані результати оцінюються за допомогою розроблених критеріїв,

що дозволяють об'єктивно оцінити знання у відповідності до кількості правильних відповідей (таблиця 2.1).

Таблиця 2.1

Критерії оцінювання

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за бальною шкалою, що використовується в Херсонському держаному університеті	Оцінка за 100 бальною шкалою	Оцінка за національною системою	Кількість правильних відповідей
A	5	90-100	відмінно	10-9
B	4	82-89	добре	8-7
C		74-81		6-5
D	3	64-73	задовільно	4
E		60-63		3
FX	2	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	2
F	1	1-34	незадовільно з обов'язковим	1 і менше

			повторним вивченням дисципліни	
--	--	--	--------------------------------------	--

Тестовий контроль підсумкової теки дав наступні результати :

- 5 студентів (62,5 %) - 5 (відмінно);
- 2 студенти (25 %) - 4 (добре);
- 1 студенти (12,5%) - 3 (задовільно);

За цими даними абсолютна якість знань студентів 321 групи (8 осіб) зі змістового модуля «Методика навчання іноземної мови» становить 100%, абсолютна успішність – 87,5 %.

Таким чином, при проведенні тестових завдань в 321 академічній групі (8 осіб) на факультеті дошкільної та початкової освіти за спеціальністю «Початкова освіта». Спеціалізація : «англійська мова», було виявлено, що абсолютна успішність студентів - 83,2 %, що свідчить про достатній рівень знань майбутніх учителів.

ВИСНОВКИ

Іншомовне говоріння має велику роль для одержання практичних, розвиваючих, освітніх і виховних цілей і є ефективним засобом навчання англійської мови. Традиційно однією з найбільш проблемних і дискусійних питань як у вітчизняній, так і в зарубіжній методиці залишається питання про способи, прийоми та методи навчання говоріння.

Актуальним питанням сьогодення є впровадження європейських методів освіти у вищих навчальних закладах України. Зміна вимог до рівня володіння англійською мовою студентами ЗВУ спричинила перегляд мети навчання іноземних мов, комплексно-методичного забезпечення, форм і методів навчання. Особлива увага приділяється розробці нових стандартів оцінки знань та умінь студентів в галузі читання, говоріння, говоріння та письма для забезпечення спілкування у професійній сфері.

В даній роботі було розроблено та апробовано змістовний модуль, спрямований на формування компетенції в навчанні говорінню майбутніх фахівців в процесі професійної підготовки. Сутність дослідження полягало в досягненні максимального рівня готовності студентів до навчання говоріння англійською мовою в початковій школі.

Процес оволодіння студентами способами виконання методичних дій сприятиме розвитку їх творчих здібностей за умови, якщо вони частіше потраплятимуть у ситуації, що вимагають активного застосування методичних знань, обґрунтування логіки пошуку шляхів виходу з цих ситуацій. Така професійно-методична підготовка майбутнього викладача початкової школи дозволить сформувати готовність до творчої методичної діяльності на різних етапах дидактичного циклу: в моделюванні навчального процесу, його реалізації, аналізі, дослідженні та постійному вдосконаленні. Сьогодні

можна стверджувати, що ефективність такої підготовки певною мірою залежить від рівня:

- 1) формування у студентів мотивації щодо обраної професії;
- 2) розробленого курсу «Методика навчання іноземної мови»;
- 3) використання інноваційних методів в освітньому процесі.

Запропонований змістовий модуль створює умови для максимального розкриття творчого потенціалу студентів шляхом удосконалення мотивації навчання, його індивідуалізації, використання творчих методів, систематичного контролю підготовки.

Результати теоретичного вивчення питання формування професійної компетентності спеціаліста дозволили виявити її компоненти, до яких належать: ціле-мотиваційний (визначає мету професійної підготовки вчителя, мотиви, потреби та регламентує спрямованість цього процесу); змістовий (являє собою систему набутих педагогічних, психологічних, методичних, лінгвістичних та технологічних знань); операційно-діяльнісний (містить комплекс професійно значущих навичок та умінь, необхідних для проектування власних технологій формування методичної компетенції); особистісний (є особистісною характеристикою професійних, загальнолюдських якостей та здібностей учителя); рефлексивний (реалізується в умінні контролювати результати своєї діяльності та рівень власного розвитку). Розгляд професійної компетентності в вищому педагогічному навчальному закладі стає можливим за умов сформованості в учителя високого рівня компетенції в читанні.

В ході розробленого змістового модуля з теми «Методика навчання говоріння іноземною мовою», що включає в себе лекційний, практичний модуль, самостійну роботу та підсумкову теку, в якій розроблені тестові завдання для перевірки рівня знань студентів, результати дослідження дозволили досягти визначених мети й завдань. Отримані результати

доводять необхідність подальшого теоретичного та експериментального дослідження цієї проблеми.

На основі гіпотез, сформовано **практичне значення одержаних результатів:** використано інтерактивні методи навчання іноземної мови; застосовано комунікативне мовленнєве спрямування процесу викладання іноземної мови; розроблено модель формування іноземної комунікативної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алхазішвілі А. А. Теорія і практика навчання усної мови на іноземній мові. Тбілісі, 1984. – 127 с.
2. Андрійко І. Ф. Зарубіжні методичні концепції навчання іноземної мови та їх застосування в українському вузі // Іноземні мови. – 2001. – № 3. – 327 с.
3. Берман І. М. Методика навчання англійській мові. – М.; Вища школа, 1970. – 250 с.
4. Біркун Л. Як зробити підручник сучасним? // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2004. – № 2. – 208 с.
5. Бичкова Н. І. Основи використання відеофонограм та фонограм для навчання іноземних мов. – Ч. І. Методика використання відеофонограм. – К.: Віпол, 1999. – 107 с.
6. Близнюк О. І., Панова Л. С. Ігри у навчанні іноземних мов. – К.: Освіта, 1997. – 64 с.
7. Бонк Н. А., Котий Г. А., Лукьянова Н. А. Учебник англійської мови: В 2-х ч. – М.: ГИС, 2001. – Ч. 1. – 639 с.
8. Бориско Н. Ф. Сам себе методист или советы изучающему иностранный язык. – К.: ИНКОС, 2001. – 267 с.
9. Валуєва І.В. Формування методичної компетентності майбутніх учителів початкової школи під час навчання читання // Освітній вимір, 2016 - journal.kdpu.edu.ua, 8 с.
10. Валуєва І.В. Підготовка майбутніх фахівців початкової школи до роботи з використанням елементів професійно-орієнтованого читання // Педагогіка вищої та середньої школи. – 2016. – Вип. 47 - ekhsuir.kspu.edu, 6 с.
11. Валуєва І.В. Формування готовності майбутнього вчителя початкових класів до навчання читання. - 2016 - ekhsuir.kspu.edu 5 с.

12. Верещагин Е. М., Костомаров В. Г. Язык и культура: Лингвострановедение в преподавании русского языка. – М.: Русский язык, 1983. – 348 с.
13. Ветохов А. М. Пути повышения результативности обучения аудированию иноязычной речи в школе // Иноземні мови. – 2003. – № 2. – 278 с.
14. Вишневский О. И. Довідник учителя іноземної мови. – К.: Радянська школа, 1982. – 152 с.
15. Гальская Н.Д., Никитенко З.Н. Личностно-развивающее иноязычное образование в начальной школе. Монография / З.Н. Никитенко – 2 - е изд., доп. М: Прометей, 2018. 356 с.
16. Гончаренко С. Український педагогічний словник. – К.: Либідь, 1997. – 376 с.
17. Грайс Г. П. Логика и речевое общение // Новое в зарубежной лингвистике: Лингвистическая прагматика. – М.: Прогресс, 1985. – Вып. 16. – 237 с.
18. Гуманкова О. Заглиблюючись у світ казки // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2003. – № 2. – 103 с.
19. Гурвич П. Б. Основы обучения устной речи на языковых факультетах: Курс лекций. Ч. I. – Владимир: Владимир. гос. пед. ин-т им. П. И. Лебедева-Полянского, 1972. – 156с.
20. Дручків Н. Ю., Паршикова О. О. Німецька мова у грі, 2: Книга для вчителя. – Ніжин: НДПУ, 2003. – 212 с.
21. Жилко Н. М. Great Britain: Навч. посіб. До курсу «Країнознавство». – Ніжин: НДПУ, 2001. – 250 с.
22. Жилко Н. М. The United States of America: Навч. посіб. до курсу «Країнознавство». – Ніжин: НДПУ, 2003. – 176 с.
23. Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. – К.; Освіта, 1995. – 145 с.

24. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. Українського видання: доктор пед. наук С. Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
25. Зимняя И. А., Ильина Е. С. Психологический анализ урока иностранного языка // ИЯШ. – 1985. – № 4. – 170 с.
26. Ианилова Н. Г. Использование проектной методики на уроках немецкого языка // ИЯШ. – 2000. – № 4. – 238 с.
27. Изаренков Д. И. Обучения диалогической речи. – М.: Русский язык, 1981. – 176 с.
28. Калініна Л. В., Самойлюкевич І. В. Навчання творчого письма іноземною мовою у старших класах середньої школи // Іноземні мови. – 1996. – № 1. – 146 с.
29. Китайгородская Г. А. Методические основы интенсивного обучения иностранным языкам. – М.: Изд-во Моск. гос. ун-та, 1986. – 308 с.
30. Контрольні завдання з методики викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Посіб. для студентів / Кол. авт. під кер. С. Ю. Ніколаєвої та М. І. Солов'я. – К.: Ленвіт, 2002. – 356 с.
31. Костева Н. Н. Лингвометодические основы обучения иностранных учащихся письменной речи. – Автореф. дис. канд. пед. наук. – Ленинград: ЛГУ, 1989. – 16 с.
32. Красильникова В. С., Чайникова Т. К. Лингвострановедческий подход в определении содержания обучения английскому языку дошкольников и младших школьников (использование приема коллажирования) // ИЯШ. – 1993. – № 1. – 121 с.
33. Кубрякова Е. С. Семантика в когнитивной лингвистике (О концепте контейнера и формах его объективации в языке) // Известия АН. – 1999. – Т. 58, №5 – 6. – Сер. Лит. и яз. – 187 .
34. Кулахметова Н. Н. Формы реализации страноведческого и лингво – страноведческого компонентов на уроке английского языка в средней школе // ИЯШ. – 2005. – № 5. – 318 с.

35. Мелибруда Е. Я – ты – мы: Психологические возможности улучшения общения. – М.: Прогресс, 1986. – 258 с.
36. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладів: Підручник для студентів вищих закладів освіти / Колектив авторів під керівництвом С. Ю Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 1999. – 220 с.
37. Методика обучения иностранным языкам в средней школе / Н.И. Гез, М. В. Ляховицкий, А. А. Миролюбов и др. – М.: Высшая школа, 1982. – 374 с.
38. Ніколаєва С. Ю. Практикум з методики тестування іншомовної лексичної компетенції (на матеріалі англійської мови): Навч. посіб. – К.: ІЗМН, 1996. – 312 с.
39. Общая методика обучения иностранным языкам в средней школе / Под ред. А. А. Рахманова, В. С. Цетлин. – М.: Просвещение, 1967. – 504 с.
40. Педагогічна практика з методики викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Посібник для студентів / Кол. авт. під керівництвом С. Ю. Ніколаєвої та В. В. Черниш. – К.: Ленвіт, 2003. – 250 с.
41. Тамбовкина Т.Ю. Развитие профессиональной автономии у будущих учителей иностранного языка с использованием методов проектов // Иностр. яз. в школе. - 2000. - № 5. - С. – 315 с. – 197 с.
42. Тарнопольський О. Б. Методика навчання іншомовної діяльності у вищому мовному закладі освіти. – Дніпропетровськ, 2002. – 256с.
43. Теслина О. В. Проектные формы работы на уроке английского языка // ИЯШ. – 2002. – № 3. – 186 с.
44. Томахин Г. Д. Лингвострановедение. Что это такое? // ИЯШ. – 1996. – № 6. – 165 с.
45. Bialystok E. Communication strategies: A psychological analysis of second language use/ - Oxford: Basil Blackwell Ltd, 1987. – 406 p.

46. Damen L. Culture learning: the fifth dimension in the language classroom. – Reading (MA): Addison Wesley, 1987. – 406 p.
47. Jones K. Simulations in language teaching. – Cambridge: Cambridge University Press, 1982. – 144 p.
48. Livingstone C. Role play in language learning. – М.: Высшая школа, 1988. – 127 с.
49. Lonergan J. Video in language teaching. – Cambridge: Cambridge University Press, 1984.- 133 p.

ДОДАТКИ

Матеріали для самоконтролю до модуля «Методика навчання іноземної мови»

Додаток А

Тестові завдання

- А. Чи можете Ви назвати :
- 1) психофізичні механізми говоріння;
 - 2) основні функціональні типи монологу і діалогу;
 - 3) труднощі оволодіння діалогічним і монологічним мовленням;
 - 4) мовні особливості типів монологічних висловлювань;
 - 5) етапи навчання діалогічного і монологічного мовлення.
- Б. Виконайте тест. Запишіть правильну відповідь і звірте їх з ключем.
1. До мовних особливостей діалогічного мовлення відносяться:
 - а) еліптичність реплік;
 - б) повнота фраз;
 - в) наявність розмовних кліше.
 2. Вихідною одиницею навчання діалогічного мовлення є:
 - а) репліка;
 - б) діалогічна єдність;
 - в) мікромонолог.
 3. До специфічних рис діалогічного мовлення відносяться:
 - а) спонтанність;
 - б) емоційність;
 - в) спланованість.
 4. Розташуйте етапи діалогічним мовленням (від 0 до III)
 - а) оволодіння діалогами різних функціональних типів;
 - б) оволодіння діалогічною єдністю;
 - в) оволодіння реплікуванням;
 - г) оволодіння мікродіалогом.
 5. Типовими опорами для навчання діалогічного мовлення є:

- а) план;
 б) мікродіалог – підстановка таблиця;
 в) функціональна схема мікродіалогу.
6. До мовних особливостей монологічного мовлення відносяться:
 а) різнокультурність;
 б) ускладнений синтаксис;
 в) наявність «заповнювачів пауз».
7. Вихідною одиницею монологічного мовлення є:
 а) фраза;
 б) понад фразова єдність;
 в) текст.
8. До специфічних рис монологічного мовлення відносяться:
 а) непланованість;
 б) контекстність;
 в) непереривність.
9. До вербально-зображальних опор для навчання монологічного мовлення відносяться:
 а) розклад занять;
 б) підстановка таблиця закритого типу;
 в) схематичний план міста.
10. До вербальних опор для навчання монологічного мовлення відносяться:
 а) ключові слова;
 б) логіко-синтаксична схема;
 в) серія малюнків.

Ключ: правильні відповіді + , неправильні –

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
а	✓		✓	4		✓			✓	✓
б		✓	✓	2	✓	✓	✓	✓		✓

В	✓			1	✓			✓	✓	
Г				3						

Додаток Б

1. Describe your character using the following models.

- My friends like my ... character.
- People find me
- My teachers consider me
- My parents say I am
- I'd like to be more

2. Speak about the atmosphere in your family using the following phrases.

- to have close relationships in the family
- to live happily together
- to be on friendly terms with each other
- to get on very well together
- to be deeply attached to each other
- to help each other in difficult situations
- to discuss family problems together
- to organize family celebrations
- to spend free time together.

XIV. Speak about yourself and about your family using the following plan:

- give some personal information about yourself (name, age, education, interests);
- describe one of your family member in detail (name, age, appearance, character, occupation, hobby);
- speak about your grandparents (name, age, place of residence, occupation);

- speak about your brother / sister (name, age, occupation, interests, things in common);
- speak about your distant relatives (categories, place of residence, relationships);
- describe the atmosphere in your family (emotional relationship, help, common activities);

Speak about your dreams about your future family (optimal size, relations, responsibilities, unity, atmosphere).

**КОДЕКС АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ
ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ ХЕРСОНЬСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Я, Єфімчук Марина андріївна, учасник(ця) освітнього процесу Херсонського державного університету, **УСВІДОМЛЮЮ**, що академічна доброчесність – це фундаментальна етична цінність усієї академічної спільноти світу.

ЗАЯВЛЯЮ, що у своїй освітній і науковій діяльності **ЗОБОВ'ЯЗУЮСЯ**:

– дотримуватися:

- вимог законодавства України та внутрішніх нормативних документів університету, зокрема Статуту Університету;
- принципів та правил академічної доброчесності;
- нульової толерантності до академічного плагіату;
- моральних норм та правил етичної поведінки;
- толерантного ставлення до інших;
- дотримуватися високого рівня культури спілкування;

– надавати згоду на:

- безпосередню перевірку курсових, кваліфікаційних робіт тощо на ознаки наявності академічного плагіату за допомогою спеціалізованих програмних продуктів;
 - оброблення, збереження й розміщення кваліфікаційних робіт у відкритому доступі в інституційному репозитарії;
 - використання робіт для перевірки на ознаки наявності академічного плагіату в інших роботах виключно з метою виявлення можливих ознак академічного плагіату;
- самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного й підсумкового контролю результатів навчання;
- надавати достовірну інформацію щодо результатів власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використаних методик досліджень та джерел інформації;
 - не використовувати результати досліджень інших авторів без використання покликань на їхню роботу;
 - своєю діяльністю сприяти збереженню та примноженню традицій університету, формуванню його позитивного іміджу;
 - не чинити правопорушень і не сприяти їхньому скоєнню іншими особами;
 - підтримувати атмосферу довіри, взаємної відповідальності та співпраці в освітньому середовищі;
 - поважати честь, гідність та особисту недоторканність особи, незважаючи на її стать, вік, матеріальний стан, соціальне становище, расову належність, релігійні й політичні переконання;
 - не дискримінувати людей на підставі академічного статусу, а також за національною, расовою, статевою чи іншою належністю;
 - відповідально ставитися до своїх обов'язків, вчасно та сумлінно виконувати необхідні навчальні та науково-дослідницькі завдання;
 - запобігати виникненню у своїй діяльності конфлікту інтересів, зокрема не використовувати службових і родинних зв'язків з метою отримання нечесної переваги в навчальній, науковій і трудовій діяльності;
 - не брати участі в будь-якій діяльності, пов'язаній із обманом, нечесністю, списуванням, фабрикацією;
 - не підроблювати документи;
 - не поширювати неправдиву та компрометуючу інформацію про інших здобувачів вищої освіти, викладачів і співробітників;
 - не отримувати і не пропонувати винагород за несправедливе отримання будь-яких переваг або здійснення впливу на зміну отриманої академічної оцінки ;
 - не залякувати й не проявляти агресії та насильства проти інших, сексуальні домагання;
 - не завдавати шкоди матеріальним цінностям, матеріально-технічній базі університету та особистій власності інших студентів та/або працівників;
 - не використовувати без дозволу ректорату (деканату) символіки університету в заходах, не пов'язаних з діяльністю університету;
 - не здійснювати і не заохочувати будь-яких спроб, спрямованих на те, щоб за допомогою нечесних і негідних методів досягати власних корисних цілей;

– не завдавати загрози власному здоров'ю або безпеці іншим студентам та/або працівникам.

УСВІДОМЛЮЮ, що відповідно до чинного законодавства у разі недотримання Кодексу академічної доброчесності буду нести академічну та/або інші види відповідальності й до мене можуть бути застосовані заходи дисциплінарного характеру за порушення принципів академічної доброчесності.

10 листопада 2020 р.
(дата)

(підпис)

Ефімчук Марина
(ім'я, прізвище)